

Lapin liiton talousarvio 2026 sekä taloussuunnitelma 2027-2028

LLHall 25.08.2025 § 90

Valmistelija

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Kuntayhtymästä on soveltuvien osin voimassa, mitä kunnasta säädetään.

Lapin liiton perussopimuksen 26 §:n mukaan taloussuunnitelmaa valmisteltaessa jäsenkunnille on varattava tilaisuus esityksen tekemiseen Lapin liiton toiminnan kehittämiseksi. Seuraavan kalenterivuoden alustava talousarvio ja -suunnitelma on toimitettava jäsenkunnille 15.11. päivään mennessä ja hyväksytty talousarvio ja -suunnitelma vuoden loppuun mennessä.

Tilikauden aikana hyväksyttävien talousarviomuutosten on perustuttava määrärahojen, tuloerien sekä tavoitteiden osalta toiminnan tai palvelujen käytön taikka talouden yleisten perusteiden tilikauden aikana jo tapahtuneisiin tai arvioitaviin muutoksiin. Muutokset talousarvioon on hyväksyttävä talousarviovuoden aikana.

Lapin liiton hallintosäännön 50 §:n mukaan maakuntahallitus hyväksyy suunnitteluohjeet ja talousarvion laadintaohjeet. Maakuntavaltuusto hyväksyy talousarviossa sitovat toiminnan ja talouden tavoitteet sekä niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Maakuntavaltuusto antaa talousarvion noudattamista koskevat määräykset, miten talousarvio ja sen perustelut sitovat muita toimielimiä ja toimistoa.

Lapin liiton vuoden 2026 talousarvion ja taloussuunnitelman 2027-2028 laadintaohjeessa on määritetty talousarvion ja -suunnitelman rakenne, laatimisaikataulu, ohjeet määrärahojen ja tuloerien laskennasta, sisäiset ja laskennalliset erät sekä menojen ja tulojen laskenta.

Aikaisempien vuosien erittäin maltillisten kuntaosuuksien korotusten ja nollakorotusten johtuen sekä mm. kunta-alan palkankorotuksista ja Lapin liiton toimitilojen sisäilmaongelmista johtuen toimintavuoden 2026 budjetin ja sen johdosta kuntien maksuosuuksiin on suuri korotuspaine. Kokonaisuudessa toimintavuoden 2026 kokonaisbudjettiin esitetään tehtäväksi 9,50 prosentin eli n. 261 000 euron korotus vuoteen 2025 verrattuna. Tarkemmat perustelut ja alustavat muutokset kuntien maksuosuuksiin on esitetty liitteessä.

Esittelijä vs. maakuntajohtaja Takkula Hannu Lapin liitto

Päätösesitys Hallitus käy evästyskeskustelun vuoden 2026 talousarvioraamista ja toiminnan linjoista sekä hyväksyy liitteen mukaiset suunnitteluohjeet ja talousarvion laadintaohjeet.

Päätös Hallitus hyväksyi päätösesityksen keskustelun jälkeen yksimielisesti.

Tiedoksi Lapin kunnat

Valmistelija Pulkamo Kirsi Lapin liitto

Kuntalain 110 §:n mukaan yhtymävaltuusto hyväksyy Lapin liiton kuntayhtymälle seuraavaksi vuodeksi talousarvion sekä taloussuunnitelman kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään Lapin liiton toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet tulevalle toimintavuodelle.

Lapin liiton hallintosäännön 50 §:n mukaan maakuntahallitus hyväksyy suunnittelukehykset ja talousarvion laadintaohjeet. Lapin liiton hallitus on hyväksynyt kokouksessaan LLHall 25.08.2025 § 90 vuoden 2026 suunnittelukehykset ja talousarvion laadintaohjeet. Lapin liitossa on jatkettu vuoden 2026 talousarvion ja vuosien 2027-2028 toiminnan ja talouden suunnittelua virkavalmisteluna maakuntahallituksen evästysten pohjalta.

Hallintosäännön 51 §:n mukaan maakuntahallitus antaa tarvittaessa tarkempia ohjeita talousarvion täytäntöönpanosta. Hallintosäännön mukaan maakuntajohtaja hyväksyy talousarvioon perustuvan käyttösuunnitelman.

Lapin liiton perussopimuksen 30 §:n mukaan jäsenkunnan maksuosuus suoritetaan varainhoitovuoden aikana maakuntavaltuuston määräämissä erissä ja määrääminä aikoina. Arvio maksuosuuksista perustuu Verohallinnon 4.11.2025 julkaisemiin ennakkotietoihin. Lopulliset maksuosuudet päivitetään valtuuston kokouksen esityslistalle.

Talousarvio 2025:

Lapin liiton vuoden 2026 budjetti on 3 386 078 €, josta kuntarahoituksen osuus on 3 010 828 €. Henkilöstökulut ovat 1 990 436 €, palvelujen ostot 979 863 € ja vuokra- ym. kustannukset 324 484 €.

Kunta- ja hyvinvointialan sopivat toukokuussa 2025 uusista palkkaratkaisuista. Perusratkaisun palkankorotukset ovat sopimuskauden aikana yhteensä 7,37 prosenttia (2,50 prosenttia vuonna 2025, 2,47 prosenttia vuonna 2026 ja 2,40 prosenttia vuonna 2027). Lisäksi palkkarakenteita ja palkkausjärjestelmiä koskeva kehittämisohjelma 2026–2028 tuo kolmen vuoden aikana yhteensä 1,8 prosentin korotukset.

Palkkaratkaisun vaikutukset Lapin liiton talouteen tulevat olemaan vuonna 2026 noin 63 000 euroa, mikä tarkoittaa 3,25 %:n kustannusten nousua. Edellisten kunta-alan palkkaratkaisujen osalta vuodelle 2024 maakuntavaltuuston päätöksellä katettiin vain osa palkkakustannuksista. Vajetta jäi vuoden 2024 budjettiin edelleen 31 600 euroa eli 1,15 %, mikä katettiin sopeuttamalla liiton toimintaa. Huomioiden aikaisempien Lapin liiton toiminnan sopeuttaminen palkankorotusten kattamiseksi sopimuskauden 2025-2028 kunta-alan sopimuskorotukset tulee kattaa Itä-lapin talousarviossa täysimääräisenä. Toiminnan sopeuttaminen edelleen uusien palkankorotusten kattamiseksi tarkoittaisi leikkauksia henkilöstössä.

Lapin liitto on joutunut siirtymään toisiin toimitiloihin Hallituskadun toimitiloissa ilmenneiden sisäilmaongelmien vuoksi. Tiloista aiheutuvat kustannukset kasvavat merkittävästi, kunnes Hallituskadun tilat saadaan myytyä tai korjaustoimet tehtyä siten, että toiminta voisi jatkua Hallituskadun tiloissa. Korjaukset tullevat olemaan pitkäkestoiset, joten talousarvioissa on varauduttava siihen, että päällekkäisiä kustannuksia joudutaan kattamaan toimintavuosina 2026 ja 2027. Toimitiloista aiheutuvien ylimääräisten kustannusten arvioidaan olevan toimintakaudella 2026 yhteensä noin 150 000 euroa.

Lapin liitto toimii tehtäviinsä nähden kapeilla henkilöresursseilla kaikilla vastuualueilla ja tehtäviä on jouduttu osittain hoitamaan erilaisilla tehtäväjärjestelyillä. Viime vuosina on erityisesti korostunut maankäyttöön ja aluesuunnitteluun kohdistuvat resurssi- ja selvitystarpeet mm. puolustuksellisista, kaivannaisalan, liikenneinfran sekä muun maankäytön tarpeista johtuen. Huomioiden tulevat selvitystarpeet mm. vaihemaakuntakaavan ja kaksoisraideselvitysten osalta aluesuunnittelun palveluiden ostojen kasvuun on talousarviossa pystytty pieneltä osin varautumaan.

Lisäksi tarpeet kansainvälisen toiminnan ja yhteistyön lisäämiseksi ovat korostuneet ja siihen liittyvä edunajamisen tarve kasvanut. Kansainvälisen yhteistyön edellyttämät kasvaneet matkakustannukset katetaan sopeuttamalla toimintoja.

Lapin liiton budjetoinnissa ei ole aikaisempina vuosina juurikaan huomioitu yleistä kustannustason nousua, vaikka inflaatio on ollut viimeisimpinä vuosina jopa kuusi-seitsemän prosenttia. Vuodelle 2026 inflaation arvioidaan olevan 1,5 % eli noin 41 250 euroa. Yleistä kustannusten nousua ei ole huomioitu vuoden 2026 budjetissa, vaan se pyritään kattamaan sopeuttamistoimilla.

Lapin liitossa pyritään toimintavuonna 2026 tiukkaan ja tarkoituksenmukaiseen talouden hallintaan.

Toimintasuunnitelmassa on esitetty Lapin liiton toiminnalliset tavoitteet sekä niiden toteuttamiseksi eri tulosalueille osoitetut henkilöstö- ja talousresurssit. Lapin liiton talousarvio jakautuu käyttötalous-, tuloslaskelma- ja investointiosaan. Investointiosaan budjetoidaan palkkaohjelman käyttöönottoprojektin arvioidut kustannukset, jotka jaksotetaan neljälle vuodelle.

Lapin liiton toimintasuunnitelma sisältää henkilöstösuunnitelman vuosille 2026-2028. Henkilöstösuunnitelma käsitellään Lapin liiton yhteistyöryhmässä.

Esittelijä vs. maakuntajohtaja Takkula Hannu Lapin liitto

Päätösesitys Maakuntahallitus päättää

- esittää valtuustolle hyväksyttäväksi liitteen mukaisen Lapin liiton talousarvion ja toimintasuunnitelman vuodelle 2026 sekä taloussuunnitelman vuosille 2027-2028,
- valtuuttaa Lapin liiton viraston tekemään toimintasuunnitelmaan teknisiä ja visuaalisia muutoksia,
- esittää valtuustolle vahvistettavaksi kuntien maksuosuudet vuodelle 2026,
- esittää valtuuston vahvistettavaksi maksuosuuksien ennakot perittäviksi kunnilta neljässä erässä: 15.1., 15.4., 15.7 ja 15.10. sekä
- esittää valtuuston vahvistettavaksi maksun viivästyessä perittäväksi korkolain 4 §:n 1 momentin mukaista viivästyskorkoa.

Päätös